Wojewoda Łódzki

RPS-IV.431.7.2026
Łódź, 5 listopada 2026 r.

Pan
Artur Pawlak
Burmistrz Ujazdu

Wystąpienie pokontrolne

z kontroli w trybie zwykłym w przedmiocie oceny realizacji zadania w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów" na 2025 r.

I. Jednostka kontrolowana:

Gmina Ujazd, zwana dalej również „beneficjentem"
Plac Kościuszki 6, 97-225 Ujazd

Burmistrzem Ujazdu w czasie prowadzenia czynności kontrolnych (a także w trakcie realizacji zadania) był Artur Pawlak. Zob. akta kontroli, s. 28-30.

Burmistrz Ujazdu upoważnił Małgorzatę Król, dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ujeździe (MOPS), do reprezentowania Gminy Ujazd w trakcie czynności kontrolnych. Udzielone upoważnienie obejmuje w szczególności prawo do:

1) składania ustnych oraz pisemnych wyjaśnień i oświadczeń w toku kontroli;
2) udostępniania, przedkładania oraz potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
3) reprezentowania mocodawcy podczas oględzin oraz innych czynności dowodowych;
4) odbioru i podpisania protokołu kontroli oraz wnoszenia do niego zastrzeżeń.

Zob. akta kontroli, s. 149.

II. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Wsparcia i Integracji w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- Sebastian Rakowski – główny specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 112/2026,
- Anna Skarwinkiewicz – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 113/2026.

Zob. akta kontroli, s. 7-8.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 20 sierpnia – 27 października 2026 r.

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie https://www.gov.pl/web/uw-lodzki w zakładce ochrona danych osobowych.

III. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.).
3. Umowa nr 47/2025/KWS z dnia 9 czerwca 2025 r.

IV. Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: ocena realizacji zadania w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów" na 2025 r.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2025 r. – 31 grudnia 2025 r., z uwzględnieniem okresu przewidzianego na rozliczenie otrzymanej dotacji, przy czym kontroli poddane zostały wszystkie dokumenty i okoliczności, mające znaczenie dla celu kontroli, niezależnie od daty wytworzenia tych dokumentów.

V. Ustalenia:

1. W styczniu 2025 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zatwierdziła kolejną edycję resortowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów" (dalej jako „Program"), stanowiącego element polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program obejmował dwa moduły: **moduł I**, polegający na wsparciu finansowym gmin w zakresie uruchomienia i utrzymania usług opiekuńczych świadczonych w formule usług sąsiedzkich; **moduł II**, polegający na wsparciu finansowym gmin w zakresie zapewnienia seniorom dostępu do tzw. opieki na odległość poprzez zakup lub dzierżawę opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu lub poprzez zakup obsługi opasek z poprzednich edycji Programu.
   Program adresowany był do jednostek samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym, a za pośrednictwem gmin – do seniorów **w wieku 60 lat i więcej**, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.
   Program przewidywał następujące formy organizacji i realizacji usługi wsparcia przez gminy:
   1) w module I:
      a) poprzez zlecanie realizacji usług sąsiedzkich organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
      b) samodzielnie, tj. poprzez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych lub innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w zakresie organizacji i koordynacji usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich;
   2) w module II:

a) poprzez zakup obsługi systemu dla opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w latach 2022-2024;
b) poprzez zakup lub dzierżawę opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa wraz z systemem ich obsługi.

Zob. akta kontroli, s. 242-255.

2. Gminy, które przystąpiły do Programu w roku 2025, mogły otrzymać dofinansowanie (dotację) z budżetu państwa, przy obowiązku zapewnienia wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 20% kosztów realizacji zadania. Zob. akta kontroli, s. 252.

3. W ramach Programu dofinansowane mogło być **zadanie własne gminy**:
   1) w module I – określone w art. 17 ust. 2 pkt 2a ustawy o pomocy społecznej, tj. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;
   2) w module II – mieszczące się w ramach wyznaczonych przez art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, polegające na świadczeniu usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie beneficjenta, wpisujących się w obszary wskazane w Programie.

Zob. akta kontroli, s. 246.

4. Gmina Ujazd wystąpiła, w trybie przewidzianym w Programie, o dofinansowanie w kwocie 67 200,00 zł, w tym 30 000,00 zł w module I oraz 37 200,00 zł w module II. Zob. akta kontroli, s. 256-260. Takie też kwoty wojewoda zatwierdził dla beneficjenta w związku z decyzją Ministra Finansów z dnia 16 maja 2025 r., znak: MF/FS4.4143.3.173.2025.MF.2055.
   Dotacja w powyższej kwocie została przyznana w oparciu o umowę nr 47/2025/KWS, zawartą pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Gminą Ujazd. Dotację należało wykorzystać do dnia 31 grudnia 2025 r. Zob. akta kontroli, s. 261-277.

5. Dotacja została wprowadzona do budżetu Gminy Ujazd na 2025 r., po stronie dochodów i wydatków, na mocy zarządzenia nr 98/2025 Burmistrza Ujazdu z dnia 29 maja 2025 r. Uchwała organu stanowiącego nie była wymagana, stosownie do art. 257 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Zob. akta kontroli, s. 226-233.

6. Warunkiem otrzymania przez beneficjenta środków z budżetu państwa było:
   1) w module I – podjęcie uchwały określającej szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług;
   2) w module II – przyjęcie stosownego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

   Rada Miejska w Ujeździe:
   1) określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistyczne

usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również tryb ich pobierania – na mocy uchwały nr LXXXVI/674/24 z dnia 30 kwietnia 2024 r.;

2) przyjęła gminny program osłonowy w zakresie objętym Programem w formie zmiany programu pn. „Gmina Ujazd dla Seniorów" na rok 2025 – na mocy uchwały nr XIV/107/25 z dnia 14 marca 2025 r.

Zob. akta kontroli, s. 234-240.

7. Dotacja w łącznej kwocie **67 200,00 zł** wpłynęła na dotacyjny rachunek bankowy beneficjenta, osobnym przelewem dla każdego modułu, w dniu 11 lipca 2025 r. Zob. akta kontroli, s. 60. Tego samego dnia środki zostały przelane na rachunek jednostki realizującej, tj. MOPS. Zob. akta kontroli, s. 60.

8. Ani dotacyjny rachunek bankowy beneficjenta, na który wpłynęła dotacja, ani rachunek jednostki realizującej, której przekazano dotację w celu jej wykorzystania, nie były oprocentowane. W związku z tym, od środków dotacji nie były naliczane odsetki bankowe, które wymagałyby rozliczenia z wojewodą. Akta kontroli, s. 147.

9. Dotacja w ramach modułu I nie została wykorzystana i beneficjent zwrócił ją w całości na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (pierwszy przelew w dniu 27 sierpnia 2025 r. na kwotę 21 500,00 zł, po którym zawarto aneks do umowy dotacyjnej; drugi przelew w dniu 31 grudnia 2025 r. na kwotę 8 500,00 zł). Zob. akta kontroli, s. 62, 64, 276-277.
   Beneficjent wyjaśnił, że „dotacja nie została wykorzystana z uwagi na brak zainteresowania tą formą pomocy. W 2025 roku nie wpłynął żaden wniosek o usługi sąsiedzkie. Nikt z mieszkańców gminy nie pytał nawet o usługi opiekuńcze, bo gdyby taka sytuacja miała miejsce Ośrodek proponowałby w pierwszej kolejności, tam gdzie byłoby to zasadne właśnie usługi sąsiedzkie. Pomimo informacji wywieszonej na tablicy ogłoszeń, począwszy od czerwca 2025 roku aż do grudnia 2025r. oraz informacji na stronach internetowych Gminy Ujazd i MOPS w Ujeździe, nie było zainteresowania tą formą pomocy". Akta kontroli, s. 21-22.

10. Koszt realizacji zadania w 2025 r. wyniósł **30 083,84 zł**, w tym moduł I – 0,00 zł; moduł II – 30 083,84 zł. Ogólne zestawienie poniesionych wydatków (kwalifikowalnych) przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Zestawienie poniesionych wydatków.

Rodzaj wydatku	Moduł I kwoty całkowite	Moduł II kwoty całkowite	Moduł I dotacja	Moduł II dotacja
Wynagrodzenia pracownicze	-	5 026,14 zł	-	0,00 zł
Usługa teleopieki	-	24 063,00 zł	-	24 063,00 zł
Drobne materiały biurowe	-	994,70 zł	-	0,00 zł
SUMA	**-**	**30 083,84 zł**	**-**	**24 063,00 zł**
ŁĄCZNIE (oba moduły)	**30 083,84 zł**		**24 063,00 zł**	

Zgodnie z postanowieniami umowy, beneficjent prowadził zestawienie dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki z dotacji. Zob. akta kontroli, s. 278.

11. Z tytułu zwiększonych obowiązków służbowych w związku z realizacją Programu, beneficjent przyznał dwa jednorazowe dodatki specjalne jednemu pracownikowi MOPS: w kwocie 2 000,00 zł brutto za okres od 1 kwietnia do 31 sierpnia 2025 r. oraz w kwocie 2 200,00 zł brutto za okres od 1 września do 31 grudnia 2025 r. Pracownik, któremu przyznano dodatki specjalne, otrzymał pisemną informację o zwiększeniu zakresu czynności oraz dokument przyznający dodatek specjalny, ze wskazaniem jego kwoty i okresu, na który został przyznany. Zob. akta kontroli, s. 70-72.

Tabela 2. Lista pracowników, którym przyznano dodatki, wraz z wypłaconymi środkami.

Pracownik	Kwota brutto	Koszty pracodawcy	Kwalifikowalne*
Pracownik nr 1 (moduł II)	4 200,00 zł	889 14 zł	5 026,14 zł
SUMA	**4 200,00 zł**	**889,14 zł**	**-**
ŁĄCZNIE W 2025	**5 089,14 zł**		**5 026,14 zł**

* W ramach wydatków kwalifikowalnych beneficjent nie rozliczył poniesionych składek PPK pracodawcy w kwocie 63 zł (30+33). W związku z tym, wydatki kwalifikowalne (5 026,14 zł) są niższe niż faktycznie poniesione wydatki (5 089,14 zł).

12. W dniu 1 kwietnia 2025 r. beneficjent zawarł z HRP Care Sp. z o. o. umowę nr MOPS.2602.1.2025, której przedmiotem było świadczenie usługi teleopieki oraz usług towarzyszących dla **30 uczestników Programu**, za wynagrodzeniem w kwocie **90,00 zł** brutto miesięcznie za 1 użytkownika opaski bezpieczeństwa. W ramach umowy, wykonawca zobowiązał się dostarczyć zamawiającemu opaski bezpieczeństwa w liczbie odpowiadającej liczbie uczestników Programu, przy czym opaski pozostawały własnością wykonawcy, a zamawiający zobowiązany był je zwrócić po zakończeniu umowy.
Przewidywana wartość zamówienia (tj. 24 300 zł za 9 miesięcy, od kwietnia do grudnia; wartość szacunkowa, ustalona w lutym 2025 r.: 25 650 zł) była niższa od kwoty 130 000 zł, tak więc nie zaszła konieczność stosowania przepisów o zamówieniach publicznych[1]. Zob. akta kontroli, s. 116-142.

[1] Zob. art. 2 ust. 1 pkt 1 Pzp.

13. W dniu 1 września 2025 r. zawarty został aneks nr 1 do umowy nr MOPS.2602.1.2025, na mocy którego liczbę uczestników Programu zwiększono do 32 osób. Zob. akta kontroli, s. 114-115. Aneksem nr 2 z dnia 2 września 2025 r. skorygowano wynagrodzenie za obsługę dodatkowych uczestników, tak aby miesięcznie wynosiło 90,00 zł brutto za 1 uczestnika. Zob. akta kontroli, s. 242.

14. Wykonawca fakturował usługę każdego miesiąca (w grudniu wystawione zostały dwie faktury: za listopad i za grudzień), uwzględniając liczbę dni użytkowania opaski w danym miesiącu. Łączne wynagrodzenie udokumentowane fakturami to kwota **24 063,00 zł**.

15. Wykonawca jest podmiotem leczniczym wpisanym do Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą. Beneficjent przyjął, że zapewnienie teleopieki wiązać się będzie z udzielaniem seniorom świadczeń zdrowotnych, stanowiących integralną część umowy z wykonawcą. Zob. akta kontroli, s. 148.

16. Będąc podmiotem udzielającym świadczeń zdrowotnych, wykonawca traktowany był jako odrębny administrator danych osobowych seniorów, który może samodzielnie decydować o celach i środkach przetwarzania. W konsekwencji, beneficjent jedynie udostępnił wykonawcy dane osobowe seniorów; nie zawarto umowy powierzenia danych osobowych do przetwarzania. Zob. akta kontroli, s. 120-122.

17. Opaski były przekazywane seniorom do bezpłatnego używania po zawarciu pisemnej umowy pomiędzy beneficjentem a seniorem. Zob. akta kontroli, s. 73-76. W § 3 ust. 5 umowy zastrzeżono, że „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ani żadne podmioty działające we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu realizacji usługi teleopieki, a także podmioty biorące udział w realizacji Programu nie ponoszą odpowiedzialności za uszkodzenia lub uszczerbek na zdrowiu wynikające z użytkowania opaski bezpieczeństwa”. Akta kontroli, s. 75. Beneficjent zawarł 33 takie umowy z 33 seniorami na korzystanie z 32 opasek. Wszyscy seniorzy spełniali kryterium wiekowe ustanowione w Programie. Zob. akta kontroli, s. 24-25.

18. W grudniu 2025 r. beneficjent zakupił drobne materiały biurowe w postaci zszywaczy, skoroszytów, przekładek, kopert, brulionów, koszulek groszkowych, korektorów, segregatorów i papieru ksero. Nie zawarto umowy w formie pisemnej ani dokumentowej. Transakcja została udokumentowana przy pomocy faktury, wystawionej przez *Biuro Expert Artur Batorski*, na kwotę **994,70 zł** brutto. Zob. akta kontroli, s. 111-113.

19. Zgodnie z wyjaśnieniem beneficjenta, aby zapewnić wybór najkorzystniejszej oferty z poszanowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, przeprowadzone zostało rozeznanie rynku u przedsiębiorców świadczących takie usługi/oferujących takie towary, a także analiza wcześniejszych doświadczeń zakupowych, w tym podczas realizacji Programu we wcześniejszych

edycjach. W przypadku teleopieki, po przedłożeniu ofert, przeprowadzono negocjacje z wykonawcami w celu ustalenia optymalnej, niższej ceny oraz przeanalizowano ocenę zdolności do dostarczenia usług i produktów w wymaganym terminie, a także jakość obsługi; bazowano również na doświadczeniu w kwestii oceny dotychczasowej współpracy z wybranym wykonawcą. W przypadku materiałów biurowych, nie wymagano składania ofert, przeanalizowano natomiast możliwość szybkiego dostarczenia zamówionych artykułów oraz jakość obsługi. Zob. akta kontroli, s. 22-25.

20. Beneficjent wyjaśnił, że w ramach Programu wsparciem objęto łącznie 33 osoby; wszystkie miały powyżej 60 lat. Zob. akta kontroli, s. 25.

21. Beneficjent prowadził działania informacyjne w postaci komunikatów na stronach internetowych https://ujazd.com.pl oraz https://mops.ujazd.com.pl. Zob. akta kontroli, s. 147-148. Nie było publikacji w serwisach społecznościowych, mimo że Gmina Ujazd posiada oficjalne profile w serwisach Facebook oraz Instagram. Beneficjent wyjaśnił dodatkowo, że informacje o Programie przekazywano w trakcie spotkań w Kołach Emerytów i Rencistów oraz podczas posiedzeń Rady Seniorów. Plakat informujący o realizacji Programu i wysokości otrzymanego dofinansowania przez cały okres realizacji Programu był umieszczony na tablicy informacyjnej w siedzibie MOPS i Urzędu Miejskiego w Ujeździe. Zob. akta kontroli, s. 25-26.

22. Beneficjent rozliczył się z otrzymanej dotacji zgodnie z umową dotacyjną, przekazując wojewodzie zestawienie dowodów księgowych oraz składając sprawozdanie w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Zob. akta kontroli, s. 279.

23. W dniach 27 sierpnia 2025 r. oraz 31 grudnia 2025 r. beneficjent dokonał na rachunek Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi zwrotu niewykorzystanej dotacji w łącznej kwocie **43 137,00 zł** (moduł I – 30 000,00 zł; moduł II – 13 137,00 zł). Zob. akta kontroli, s. 62, 64.

Tabela 3. Rozliczenie kwoty do zwrotu.

Przekazana dotacja		**Wykorzystana dotacja**		**Niewykorzystana dotacja – do zwrotu**	
moduł I	**moduł II**	**moduł I**	**moduł II**	**moduł I**	**moduł II**
30 000,00 zł	37 200,00 zł	0,00 zł	24 063,00 zł	30 000,00 zł	13 137,00 zł
67 200,00 zł		**24 063,00 zł**		**43 137,00 zł**	

VI. Wnioski pokontrolne:

1. Środki z dotacji zostały wykorzystane na sfinansowanie wydatków mieszczących się rodzajowo w katalogu wydatków kwalifikowalnych, ujętym w Programie. **Nie stwierdzono wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.**

2. Powszechnie obowiązujące przepisy prawa upoważniają beneficjenta do przyjęcia dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego z zakresu pomocy społecznej. **Nie stwierdzono nienależnego pobrania dotacji.**

3. Beneficjent otrzymał dotację w wysokości zgodnej z umową zawartą z wojewodą. Przekazana dotacja została wykorzystana w kwocie 24 063,00 zł, przy czym beneficjent zapewnił niezbędny wkład własny w kwocie 6 020,84 zł (20,01%). Beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej dotacji w prawidłowej wysokości. **Nie stwierdzono pobrania środków w nadmiernej wysokości.**

4. Teleopieka, a więc forma zdalnego wsparcia osób wymagających opieki, polegająca na monitorowaniu ich bezpieczeństwa z wykorzystaniem opaski lub innego urządzenia o podobnej funkcjonalności oraz umożliwianiu szybkiego wezwania pomocy w sytuacjach zagrożenia, może być świadczona w ramach dwóch modeli, które da się w pewnym uproszczeniu nazwać *teleopieką społeczną* oraz *teleopieką medyczną*. **Teleopieka społeczna** ma charakter organizacyjno-opiekuńczy. Rola operatora teleopieki polega w tym modelu na odebraniu alarmu, wstępnej ocenie sytuacji i, w razie potrzeby, zorganizowaniu odpowiedniej pomocy, która może obejmować, na przykład, skontaktowanie się z rodziną lub wezwanie służb ratunkowych. W miarę możliwości operator pozostaje w kontakcie z osobą, która uruchomiła alarm, zapewnia jej wsparcie emocjonalne i monitoruje rozwój sytuacji do czasu przekazania sprawy odpowiednim służbom lub zapewnienia innej formy pomocy.

   Teleopieka medyczna ma natomiast charakter zdrowotny i może stanowić formę telemedycyny. W odróżnieniu od modelu społecznego, operator teleopieki nie jest tutaj jedynie koordynatorem reakcji na alarm, ale dokonuje medycznej kwalifikacji zgłoszenia. W zależności od przyjętego systemu i kompetencji personelu, działania te mogą obejmować analizę dostępnych parametrów fizjologicznych, przeprowadzenie wywiadu, ocenę zgłaszanych objawów oraz interpretację uzyskanych informacji. Na tej podstawie osoba posiadająca odpowiednie przygotowanie medyczne może dokonać oceny pilności sytuacji i określić dalszy sposób postępowania, w tym konieczność wezwania zespołu ratownictwa medycznego lub skorzystania z innej formy opieki zdrowotnej.

   Uwzględniając powyższe, należy zadać sobie pytanie, czy z punktu widzenia Programu oba te modele można uznać za równoważne, tak że wybór jednego z nich pozostawiony został swobodnej decyzji beneficjenta. Odpowiedź musi być negatywna. W pierwszej kolejności trzeba zwrócić uwagę, że **Program jest inicjatywą z zakresu pomocy społecznej, a nie systemu ochrony zdrowia**. Świadczy o tym zarówno jego umiejscowienie instytucjonalne, jak i ujęte w nim podstawy prawne oraz określone cele. Jest to program resortowy, przyjęty przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego realizacja w zakresie teleopieki została powiązana z zadaniami gminy określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

   Program określa teleopiekę jako formę realizacji szeroko rozumianych usług opiekuńczych, mającą służyć poprawie bezpieczeństwa oraz zwiększeniu

możliwości samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania. Wskazuje przy tym na znaczenie teleopieki jako uzupełnienia tradycyjnych usług opiekuńczych, w szczególności w odniesieniu do osób samotnych, które nie wymagają opieki całodobowej i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych ani specjalistycznych usług opiekuńczych. Celem teleopieki w ramach Programu nie jest świadczenie usług diagnostycznych czy też terapeutycznych, lecz zapewnienie seniorom bezpieczeństwa i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Istotne znaczenie ma również podstawa prawna realizacji zadania na poziomie beneficjenta (gminy). Program wymaga mianowicie przyjęcia programu osłonowego, w ramach którego świadczona będzie teleopieka, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, jako zadanie z zakresu pomocy społecznej, wynikające z rozeznanych potrzeb gminy.

Wszystkie te okoliczności przemawiają za wnioskiem, że teleopieka, przewidziana w Programie, ma zdecydowanie wymiar organizacyjno-opiekuńczy, który jest charakterystyczny dla teleopieki społecznej. Nie oznacza to, że wykorzystywane urządzenia nie mogą pełnić funkcji związanych z monitorowaniem wybranych parametrów fizjologicznych lub wykrywaniem zdarzeń zagrażających zdrowiu. Samo wyposażenie urządzenia w takie funkcje nie przesądza jednak o medycznym charakterze całej usługi, którą Program sytuuje jednoznacznie w obszarze pomocy społecznej.

W związku z powyższym, uznać należy, że model teleopieki przyjęty przez beneficjenta w umowie z HRP Care Sp. z o. o. nie jest spójny z założeniami Programu.

5. Skutki niespójności przyjętego przez beneficjenta modelu teleopieki z założeniami Programu są szczególnie widoczne w obszarze danych osobowych. W modelu teleopieki medycznej, wykonawca, który udziela seniorom świadczeń zdrowotnych w związku z użytkowaniem opasek bezpieczeństwa, samodzielnie, a więc niezależnie od gminy, ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych jako ich administrator. Gmina staje się niejako pośrednikiem pomiędzy seniorami a wykonawcą, udostępniając wykonawcy podstawowe informacje dotyczące seniorów, natomiast w pozostałym zakresie wykonawca sam zbiera dane osobowe seniorów, takie jakie sam uważa za potrzebne, i przetwarza je do realizacji swoich celów, na co gmina nie ma już żadnego wpływu, mimo że w pełni opłaca usługę, w ramach której wykonawca realizuje wszelkie czynności. W typowym modelu teleopieki społecznej wygląda to zupełnie inaczej, a mianowicie jedynym administratorem danych osobowych seniorów jest, co do zasady, gmina. Wykonawca przetwarza dane osobowe seniorów w imieniu administratora (gminy), jako tzw. procesor, na podstawie umowy z administratorem (gminą), która określa, m.in., przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą. Wykonawca-procesor działa wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora i w granicach tego polecenia; nie dochodzi do sytuacji, w której wykonawca wykorzystywałby dane osobowe do swoich celów.

Znaczenie dla tej analizy ma również treść samego Programu, który wskazuje, że podmioty gminne są „administratorem danych osobowych w zakresie danych osobowych pozyskanych do celów realizacji programu i/lub zlecenia udzielenia świadczenia w ramach przedmiotowego programu". Program nie przewiduje dla operatorów teleopieki statusu administratorów danych osobowych seniorów.

Zestawienie obu modeli teleopieki prowadzi zatem do wniosku, że przyjęcie przez beneficjenta modelu teleopieki medycznej wiązało się z odmiennym ukształtowaniem zasad przetwarzania danych osobowych seniorów niż przewidziane w Programie. Postanowienia umowy zawartej między beneficjentem a wykonawcą dopuszczały bowiem realizację przez wykonawcę własnych celów przetwarzania, mimo że dane seniorów udostępnione zostały w związku z realizacją zadania publicznego w ramach Programu. **Stwarza to ryzyko, że dane seniorów, nad którymi beneficjent dobrowolnie utracił kontrolę, wykorzystywane będą w prywatnym (gospodarczym) interesie przedsiębiorcy, czego nie da się pogodzić z publicznymi celami Programu.**

6. W przypadku umowy użyczenia – takiej jak umowa pozwalająca seniorom na korzystanie z opasek bezpieczeństwa – z uwagi na jej darmowy (nieodpłatny) charakter, Kodeks cywilny wprowadza poważne ograniczenie odpowiedzialności kontraktowej użyczającego za wady rzeczy użyczonej. Zgodnie bowiem z art. 711 zd. 1 Kc, „[j]eżeli rzecz użyczona ma wady, użyczający obowiązany jest do naprawienia szkody, którą wyrządził biorącemu przez to, że wiedząc o wadach nie zawiadomił go o nich". Oznacza to, że użyczający może odpowiadać w razie niewywiązania się z ogólnego – wyprowadzanego z zasad współżycia społecznego – obowiązku zawiadomienia biorącego o wiadomych użyczającemu wadach rzeczy użyczonej. Naruszenie tego obowiązku może być umyślne lub nieumyślne (niedbalstwo). Wspomnieć jednak należy, że art. 711 Kc jest przepisem dyspozytywnym, w związku z czym w umowie można wyłączyć odpowiedzialność użyczającego[2]. Możliwość tę wykorzystał beneficjent, wprowadzając do umów użyczenia opasek bezpieczeństwa, zawieranych z seniorami, postanowienie, w myśl którego „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ani żadne podmioty działające we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu realizacji usługi teleopieki, a także podmioty biorące udział w realizacji Programu nie ponoszą odpowiedzialności za uszkodzenia lub uszczerbek na zdrowiu wynikające z użytkowania opaski bezpieczeństwa".

   Odnosząc się do powyższego, należy zacząć od tego, że tak kategoryczne uwolnienie użyczającego (beneficjenta) od odpowiedzialności kontraktowej wobec seniorów jest nieważne w zakresie „szkod[y], którą [użyczający] może wyrządzić biorącemu przez umyślne niezawiadomienie go o znanej sobie wadzie użyczonej rzeczy" (art. 473 § 2 KC)"[3]. Po wtóre, art. 711 Kc przewiduje już wystarczające złagodzenie odpowiedzialności w stosunku do zasad ogólnych. Dalsze ograniczanie

[2] Zob. J. Gołaczyński [w:] E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2025, art. 711, nt. 5.
[3] M. Tenenbaum [w:] P. Machnikowski (red.), *Zobowiązania. Część szczegółowa. Tom III. Komentarz*, Warszawa 2026, art. 711, nb. 15.

tej odpowiedzialności, prowadzące do uprzywilejowania beneficjenta kosztem pogorszenia sytuacji prawnej seniorów, a więc osób, które powinny uzyskiwać wsparcie i podlegać szczególnej ochronie, wymaga oceny krytycznej, tym bardziej, że dochodzi do tego w ramach Programu w sferze pomocy społecznej. Jeżeli natomiast beneficjent, obok odpowiedzialności kontraktowej, chciałby również wyeliminować swoją odpowiedzialność deliktową, zauważyć trzeba, że nawet gdyby przyjąć możliwość takiego wyłączenia w drodze umowy, co jest kwestionowane[4], w każdym razie niedopuszczalne jest wyłączenie odpowiedzialności za szkodę na osobie (np. uszczerbek na zdrowiu), ponieważ nie dałoby się tego pogodzić z zasadami współżycia społecznego[5].

7. Zadanie było dofinansowane z budżetu państwa w kwocie powyżej 50 000 zł, a zatem w stosunku do beneficjenta powstał obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 35a ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Szczegółowy zakres tego obowiązku wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.). I tak, stosownie do § 2 pkt 3 tego rozporządzenia, beneficjent zobowiązany był do „zamieszczenia informacji na swojej stronie internetowej, o ile ją posiada, oraz na swoich profilach w internetowych serwisach społecznościowych, o ile takie profile posiada". Z kolei zawartość wymaganej informacji sprecyzowana została w § 7 ust. 1 rozporządzenia.

   W związku z powyższym, należy zaznaczyć, że Gmina Ujazd, obok oficjalnej strony internetowej (https://ujazd.com.pl/), **posiada również profile w internetowych serwisach społecznościowych, takich jak Facebook** (https://www.facebook.com/ujazdgmina) **czy Instagram** (https://www.instagram.com/gminaujazd/). Mimo tego, informacja o dofinansowaniu w ramach Programu zamieszczona została tylko na stronie internetowej Gminy Ujazd oraz na stronie MOPS; **nie zamieszczono informacji w serwisach społecznościowych**.

VII. Ocena skontrolowanej działalności:

Uwzględniając powyższe wnioski, kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami[6].

[4] Zob. A. Szpunar, *Zbieg roszczeń odszkodowawczych*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 1974, nr 1, s. 46 („Musimy przyjąć, że argumenty jurydyczne oraz względy natury społecznej i gospodarczej nie pozwalają na umowne uchylenie odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych").

[5] Zob. K. Osajda [w:] W. Borysiak (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2026, art. 443, nt. 23; P. Antoszek [w:] M. Gutowski (red.), *Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353-626*, Warszawa 2022, art. 443, nb. 25.

[6] W regulaminie kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przyjęto następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

VIII. Zalecenia:

A) W ramach świadczenia usługi teleopieki należy tak kształtować relację pomiędzy beneficjentem a wykonawcą (operatorem teleopieki), aby beneficjent pozostawał jedynym administratorem danych seniorów, a wykonawca pełnił rolę procesora. Nie wyklucza to włączenia do teleopieki komponentu medycznego, o ile nie będzie to wymagało przyznania wykonawcy statusu administratora danych osobowych seniorów.
B) W umowach użyczenia opasek bezpieczeństwa, zawieranych z seniorami, nie należy wprowadzać postanowień dodatkowo ograniczających odpowiedzialność użyczającego wobec seniorów, ponieważ przepisy Kodeksu cywilnego przewidują wystarczające złagodzenie tej odpowiedzialności w stosunku do zasad ogólnych.
C) Obowiązek informacyjny należy wykonywać zgodnie z wymogami wynikającymi z właściwego rozporządzenia, co oznacza również konieczność zamieszczania informacji na profilach w internetowych serwisach społecznościowych, w sytuacji gdy beneficjent takie profile posiada.

IX. Pouczenie:

A) Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze (art. 48 ustawy kontroli w administracji rządowej).
B) W terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego, kierownik jednostki kontrolowanej winien poinformować kierownika jednostki kontrolującej, tj. Wojewodę Łódzkiego, o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
DYREKTOR WYDZIAŁU RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ